

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej W. J. podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach:

- od dnia 1 lutego 1999 roku do dnia 31 marca 2011 roku,
- od dnia 1 maja 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku,
- od dnia 5 lipca 2013 roku do dnia 30 listopada 2014 roku,
- od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 lipca 2016 roku,
- od dnia 31 sierpnia 2016 roku do dnia 28 lutego 2017 roku,
- od dnia 31 marca 2017 roku do dnia 31 marca 2017 roku,
- od dnia 1 maja 2017 roku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że pismem z dnia 8 czerwca 2017 roku poinformowano W. J. o niewyrażeniu zgody na opłacenie przez niego po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, wobec czego w okresie od 1 kwietnia 2017 roku do 30 kwietnia 2017 roku nie podlegał on ubezpieczeniu chorobowemu. /decyzja - k. 27-28 akt ZUS/

W dniu 3 lipca 2017 roku W. J. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wskazując, że spóźnił się z opłaceniem składki tylko o jeden dzień /odwołanie - k. 2/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 17 lipca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie - k. 3/

Na rozprawie wnioskodawca doprecyzował, że wnosi o przywrócenie terminu do opłacenia składki za miesiąc kwiecień 2017 roku. /stanowisko wnioskodawcy, k. 18/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. J. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. (niesporne)

W dniu 31 marca 2017 roku W. J. dokonał ponownego, po przerwie, zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych tj. emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. (niesporne)

Termin opłacenia składki za miesiąc kwiecień 2017 roku upływał w dniu 10 maja 2017 roku. W tym dniu wnioskodawca źle się czuł, był chory, ale nie korzystał ze zwolnienia lekarskiego. Składkę opłacił dopiero w dniu następnym, tj. w dniu 11 maja 2017 roku. W tym samym dniu udał się też do siedziby organu rentowego i złożył wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie. (przesłuchanie wnioskodawcy, k. 17, 00:01:35-00:04:40, wniosek, k. 1 akt ZUS)

W dniu 31 maja 2017 roku poinformowano wnioskodawcę o braku wpłaty składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za miesiąc grudzień 2014 roku. Wcześniej nie informowano wnioskodawcy o istnieniu zadłużenia z tego tytułu (niesporne).

Pismem z dnia 8 czerwca 2017 roku organ rentowy poinformował wnioskodawcę o braku zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc kwiecień 2017 roku. W uzasadnieniu wskazał,

iż argumenty powołane przez wnioskodawcę w jego wniosku z dnia 11 maja 2017 roku nie świadczą o występowaniu w tej sytuacji uzasadnionego przypadku, a nadto powołano się na figurujące na koncie W. J. zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (pismo ZUS, k. 24 akt ZUS).

W dniu 17 sierpnia 2017 roku ubezpieczony dokonał wpłaty na rzecz ZUS w kwocie 1.129,15 zł z tytułu zaległości za miesiąc grudzień 2014 roku. Wpłacona kwota nie uwzględniała naliczonych od zaległości odsetek. (potwierdzenie przelewu, k. 16, przesłuchanie wnioskodawcy, k. 18, 00:04:40-00:14:27, 00:17:15-00:19:02)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o niesporne w sprawie dowody z dokumentów oraz przesłuchania wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji z dnia 23 czerwca 2017 roku zasługuje na uwzględnienie.

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają, stosownie do art.6 ust.1 pkt 5 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1778), obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, a także - w myśl art. 11 ust. 2 - na swój wniosek dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

Z kolei z przepisu art. 47 ust.1 pkt 1 cytowanej ustawy wynika, że płatnik składek, będący osobą fizyczną opłacającą składkę wyłącznie za siebie, przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust.1a, 2a i 2b, nie później niż do 10 dnia następnego miesiąca.

Zgodnie z dyspozycją art.14 ust.2 analizowanej ustawy ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1 ustają:

- 1) od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia w którym wniosek został złożony ,
- 2) od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a;
- 3) od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.

Z przywołanego przepisu art.14 ust.2 wynika zatem, że jedną z przesłanek ustania dobrowolnego ubezpieczenia jest nieopłacenie w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. Nie budzi żadnych zastrzeżeń stwierdzenie, że nieopłacenie w ogóle składki na dobrowolne ubezpieczenie albo opłacenie jej w całości po ustawowym terminie rodzi skutek przewidziany w przepisie art. 14 ust. 2 pkt 2. Skutek ten powstaje ex lege, bez względu na wolę stron.

Oczywistym jest bowiem, iż przez pojęcie nieopłacenia składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne należy rozumieć nie tylko nieopłacenie tej składki, ale również kilkudniowe opóźnienie w opłacie składek, jak również i jej opłacenie z uchybieniem terminu, czy też w niepełnej wysokości. Podobne stanowisko zajmuje Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 28.04.2000r. wydanym w sprawie III AUa 88/00 oraz Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 27.04.2000r. wydanym w sprawie III AUa 66/00.

Osoba składająca wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i oczekująca świadczeń od organu rentowego, zobowiązana jest do opłacania składek na to ubezpieczenie w terminie i we właściwej wysokości. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie III AUa 1514/99.

Przymiotem wszelkich ubezpieczeń dobrowolnych jest to, że ubezpieczenie takie jest kontynuowane, jeżeli składki na to ubezpieczenie są opłacane w terminie i we właściwej wysokości. A zatem wnioskodawca zdając sobie z tego sprawę

winien dokonywać wpłat składek w przewidzianym przepisami prawa terminie oraz w określonych przez przepisy wysokościach.

Jednakże w uzasadnionych przypadkach, mimo opóźnienia z zapłatą składki, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może na wniosek zainteresowanego wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, czyli uznać, że mimo nieopłacenia składki w terminie ubezpieczenie nie ustało.

Podkreślić należy, że kwestia zgody, bądź odmowy organu rentowego, na opłacenie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie nie wymaga wydania przez organ decyzji. Ustawa systemowa przewidziała bowiem wydawanie decyzji w sprawach objętych przepisem art.83 ust.1 jak również w innych konkretnie wymienionych sprawach, określonych w przepisach ustawy (art.24 ust.1). W tych to sprawach ustawa zastrzega dla ubezpieczonych (płatników) prawo do odwołania się od wydanej decyzji do właściwego Sądu.

Spór pomiędzy stronami niniejszego postępowania sprowadza się do tego, czy W. J. podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 kwietnia 2017 roku do dnia 30 kwietnia 2017 roku z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Istotę sporu w niniejszej sprawie stanowiła ocena zasadności odmowy „przywrócenia terminu” do opłacenia składki za sporny miesiąc.

W ustawie nie zostały określone przesłanki "wyrażenia zgody" na opłacenie składki po terminie, wskazano jedynie, iż zgoda taka może zostać wydana w uzasadnionych przypadkach. Nie oznacza to jednak przyznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych niczym nieograniczonego uznania w uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu wniosku o wyrażenie zgody. Przyznana kompetencja winna być wykonywana według sprawdzalnych, sprawiedliwych kryteriów.

W doktrynie prawa administracyjnego przyjmuje się, że uznaniowość decyzji nie oznacza dowolności w ich podejmowaniu. Użyte w przepisie art. 14 ust. 2 pkt 2 określenie "może" nie oznacza pełnej dowolności. Nie ma przy tym znaczenia, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje odrębną decyzję, czy też rozstrzyga daną kwestię jako przesłankę wydania decyzji o określonej treści. W tym drugim przypadku, w razie poddania decyzji kontroli sądowej, badanie obejmuje wszystkie okoliczności, także te, które stanowiły przesłanki zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Wnioskodawca usprawiedliwiał swoje opóźnienie w opłaceniu składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za kwiecień 2017 roku zły samopoczuciem w dniu 10 maja 2017 roku, tj. ostatnim dniem na terminową wpłatę należności.

Mając na uwadze wskazywane przez wnioskodawcę okoliczności nieopłacenia składki, a także fakt, iż opóźnienie wyniosło zaledwie 1 dzień, w ocenie Sądu Okręgowego, negatywna decyzja organu rentowego w przedmiocie wniosku ubezpieczonego o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za kwiecień 2017 roku była nieuzasadniona.

Należało bowiem mieć na względzie postawę odwołującego, który następnego dnia po upływie terminu na wpłatę należności, stawiał się osobiście w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych celem wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.

Jednocześnie należy wskazać, iż zdaniem Sądu, nieprzekonujące było powołanie się przez organ rentowy w uzasadnieniu odmownej decyzji na zadłużenie wnioskodawcy powstałe w związku z nieuiszczeniem wpłaty w grudniu 2014 roku, bowiem wcześniej organ ten nie informował W. J. o tej zaległości, która wynikała z niedopatrzenia wnioskodawcy. Po uzyskaniu informacji o zadłużeniu i po jej zweryfikowaniu W. J. dokonał wpłaty na rzecz ZUS.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że W. J. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 do 30 kwietnia 2017 roku.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.